

Genomförande av offshoredirektivet

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2014/15:64 Genomförande av offshoredirektivet. I propositionen lämnar regeringen förslag som syftar till att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/30/EU om säkerhet för olje- och gasverksamhet till havs och om ändring av direktiv 2004/35/EG i de delar som krävs av en medlemsstat som inte har prospektering eller utvinning av olja eller gas till havs och inte heller planerar att ge tillstånd till detta inom sin jurisdiktion. Regeringen föreslår att en ny lag införs om rapportering av olyckor vid olje- och gasverksamhet till havs utanför Europeiska unionen. Dessutom föreslår regeringen ändringar i lagen om kontinentalsockeln, i minerallagen och i offentlighets- och sekretesslagen.

Utskottet föreslår att riksdagen bifaller regeringens förslag i propositionen och att bestämmelserna träder i kraft den 1 juli 2015.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden.....	7
Lagförslagen.....	7
Propositionen	7
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	9
Propositionen	9
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	10
1 Förslag till lag om rapportering av olyckor vid olje- och gasverksamhet till havs utanför Europeiska unionen.....	10
2 Förslag till lag om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln.....	12
3 Förslag till lag om ändring i minerallagen (1991:45)	13
4 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	14

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Genomförande av offshoredirektivet

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om rapportering av olyckor vid olje- och gasverksamhet till havs utanför Europeiska unionen,
 2. lag om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln,
 3. lag om ändring i minerallagen (1991:45),
 4. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
- Därmed bifaller riksdagen proposition 2014/15:64 punkterna 1–4.

Stockholm den 5 maj 2015

På försvarsutskottets vägnar

Allan Widman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Allan Widman (FP), Åsa Lindestam (S), Hans Wallmark (M), Peter Jeppsson (S), Lena Asplund (M), Alexandra Völker (S), Mikael Jansson (SD), Jan R Andersson (M), Jakop Dalunde (MP), Lotta Olsson (M), Paula Holmqvist (S), Roger Richtoff (SD), Stig Henriksson (V), Mikael Oscarsson (KD) och Mattias Ottosson (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I proposition 2014/15:64 Genomförande av offshoredirektivet lämnar regeringen förslag som syftar till att genomföra de delar av Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/30/EU om säkerhet för olje- och gasverksamhet till havs och om ändring av direktiv 2004/35/EG som krävs av en medlemsstat som inte har prospektering eller utvinning av olja eller gas till havs och inte heller planerar att ge tillstånd till detta inom sin jurisdiktion.

Näringsdepartementet har tagit fram en promemoria med förslag till genomförande av offshoredirektivet med i allt väsentligt samma innehåll som propositionen. Promemorian har remissbehandlats och en sammanställning av remissvaren finns tillgänglig vid Näringsdepartementet (dnr N2014/3829/FÖF).

Regeringen beslutade den 5 februari 2015 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som hade tagits fram, och i propositionen framhåller regeringen att den i huvudsak har följt Lagrådets synpunkter.

Bakgrund

Den 20 april 2010 inträffade en olycka ombord på oljeplattformen Deepwater Horizon i Mexikanska golfen som ledde till att plattformen sjönk. Olyckan orsakade flera människors död och medförde stora ekologiska och ekonomiska skador. Med anledning av händelsen inledde Europeiska kommissionen under 2010 en översyn av olje- och gasverksamhet till havs i syfte att säkerställa säkerheten vid sådan verksamhet. Det fanns vid den tidpunkten ingen gemensam lagstiftning inom EU som särskilt avsåg sådan verksamhet. Europaparlamentet antog den 7 oktober 2010 en resolution om åtgärder kring oljeborring och oljeutvinning i Europa. I resolutionen uppmanas kommissionen att bl.a. ta fram stränga EU-omfattande riktlinjer för att förebygga olyckor vid oljeplattformar.

Den 27 oktober 2011 presenterade kommissionen ett förslag till förordning för att förbättra säkerheten och miljöskyddet vid olje- och gasutvinning till havs. Syftet med förordningen var att reducera riskerna för utvinningsrelaterade olyckor till havs och att begränsa följderna om en olycka trots allt skulle inträffa. Efter synpunkter från flera EU-medlemsländer under förhandlingarna ändrades formen för lagstiftningsakten till ett direktiv. Den 12 juni 2013 antogs Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/30/EU om säkerhet för olje- och gasverksamhet till havs och om ändring av direktiv 2004/35/EG.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen lämnar regeringen förslag som syftar till att genomföra de delar av Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/30/EU om säkerhet för olje- och gasverksamhet till havs och om ändring av direktiv 2004/35/EG som krävs av en medlemsstat som inte har prospektering eller utvinning av olja eller gas till havs och inte heller planerar att ge tillstånd till detta inom sin jurisdiktion.

Enligt artikel 41.3 i offshoredirektivet är medlemsstater med havsområden som inte har någon olje- och gasverksamhet till havs inom sin jurisdiktion, och som inte planerar att ge licens för sådana verksamheter, skyldiga att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa artiklarna 20, 32 och 34 i direktivet, men inte övriga bestämmelser. Om Sverige väljer ett sådant genomförande innebär det att prospektering och utvinning av olja och gas inte får bedrivas i havsområden inom landets jurisdiktion om inte direktivet har genomförts fullt ut.

I propositionen anges att Sveriges geologiska undersökningar (SGU) har gjort en kunskapssammanställning där bl.a. de geologiska förutsättningarna för förekomsten av olja och gas beskrivs. Regeringen konstaterar bl.a. att berggrunden i Bottenviken och Bottenhavet bedöms sakna förutsättningar för olja och gas. När det gäller Öland, Gotland och södra Östersjön framkommer det att volymerna av utvinningsbar olja är begränsade och att utvinningen har varit av liten skala. Även Skåneområdet och södra Kattegatt bedöms sakna förutsättningar för utvinning av olja och gas. Däremot konstaterar regeringen att havsbaserad olje- och gasverksamhet (offshoreverksamhet) bedrivs eller kan komma att bedrivas i ett antal av de länder vars kontinentalsockelområden gränsar mot den svenska kontinentalsockeln. Beroende på de geologiska förutsättningarna är huvuddelen av verksamheten förlagd till Nordsjön och nordöstra Atlanten och därmed inte i anslutning till den svenska kontinentalsockeln.

Enligt regeringen bör Sverige därför med stöd av artikel 41.3 genomföra artiklarna 20, 32 och 34 i offshoredirektivet. Enligt artikel 20 ska medlemsstaterna kräva att företag som är registrerade inom deras territorium och som själva eller genom dotterföretag bedriver olje- och gasverksamhet till havs utanför unionen som licensinnehavare eller verksamhetsutövare, på begäran rapporterar till dem om omständigheterna kring allvarliga olyckor som de har varit involverade i. I sin begäran om en rapport ska den berörda medlemsstaten i detalj ange vilka uppgifter som efterfrågas. Rapporterna ska vara föremål för utbyte i enlighet med artikel 27.1. Medlemsstater som varken har en behörig myndighet eller en kontaktpunkt ska lämna in de rapporter som de tar emot till kommissionen.

I artikel 32 finns bestämmelser om att de medlemsstater som inte har någon olje- och gasverksamhet till havs inom sin jurisdiktion ska utse en kontaktpunkt för utbyte av information med berörda angränsande medlemsstater. I artikel 32 anges vidare att medlemsstater som inte har någon olje- och gas-

verksamhet till havs inom sin jurisdiktion ska samordna sin nationella insatsplanering inom den marina miljön med andra berörda medlemsstater i den utsträckning som krävs för att säkerställa så effektiva åtgärder som möjligt vid en allvarlig olycka. I artikel 34 finns bestämmelser om sanktioner. Medlemsstaterna ska införa regler om sanktioner för överträdelser av nationella bestämmelser som har utfärdats enligt direktivet och ska vidta de åtgärder som krävs för att se till att dessa regler tillämpas. De sanktioner som fastställs ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Medlemsstaterna ska anmäla dessa bestämmelser till kommissionen senast den 19 juli 2015 och utan dröjsmål anmäla varje senare ändring av dem.

Utskottets överväganden

Lagförslagen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om rapportering av olyckor vid olje- och gasverksamhet till havs utanför Europeiska unionen. Riksdagen antar även lagar med vissa ändringar i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln, minerallagen (1991:45) och of-fentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Propositionen

Enligt regeringen bör Sverige genomföra artiklarna 20, 32 och 34 i offshore-direktivet. Regeringen föreslår att bestämmelser med anledning av offshoredirektivets artikel 20 om rapportering av olyckor och artikel 34 om sanktioner ska införas i en ny lag om rapportering av olyckor vid olje- och gasverksamhet till havs utanför Europeiska unionen. (Artikel 32 kräver enligt regeringens bedömning inga lagstiftningsåtgärder.)

Regeringen föreslår att tillstånd inte ska få lämnas till olje- eller gasverksamhet. I propositionen anges därför att undersökningstillstånd och bearbetningskoncessioner inte ska få meddelas i fråga om olje- eller gasverksamhet till havs.

I propositionen föreslås att de företag som är registrerade i Sverige ska på begäran av tillsynsmyndigheten rapportera om omständigheterna kring allvarliga olyckor som företaget eller dess dotterföretag har varit inblandat i vid olje- eller gasverksamhet till havs utanför Europeiska unionen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om skyldigheten att rapportera om allvarliga olyckor. Den myndighet som regeringen bestämmer ska dessutom utöva tillsyn över att lagen och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs. Tillsynsmyndigheten ska få besluta de förelägganden som behövs för tillsynen. Ett föreläggande ska få förenas med vite. Beslut enligt lagen ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

Sekretess ska gälla för sådana uppgifter om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden som har lämnats till en myndighet i enlighet med lagen om rapportering av olyckor vid olje- och gasverksamhet till havs utanför Europeiska unionen, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men. För uppgift i en allmän handling ska sekretessen enligt regeringens förslag gälla i högst 50 år.

Lagen om rapportering av olyckor vid olje- och gasverksamhet till havs utanför Europeiska unionen och ändringarna i lagen om kontinentalsockeln, i minerallagen och i offentlighets- och sekretesslagen ska träda i kraft den 1 juli 2015.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser positivt på att Sverige genomför de delar av Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/30/EU om säkerhet för olje- och gasverksamhet till havs och om ändring av direktiv 2004/35/EG som krävs av en medlemsstat som inte har prospektering eller utvinning av olja. Regeringen har föreslagit att Sverige genomför artiklarna 20, 32 och 34 i offshoredirektivet, vilket utskottet ställer sig bakom.

Regeringen redogör i propositionen för vilka bestämmelser och lagändringar som bedöms vara nödvändiga för att genomföra offshoredirektivet, vilket utskottet ställer sig bakom. Utskottet tillstyrker därmed förslaget till lag om rapportering av olyckor vid olje- och gasverksamhet till havs utanför Europeiska unionen samt förslagen om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln, minerallagen (1991:45) och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2014/15:64 Genomförande av offshoredirektivet:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om rapportering av olyckor vid olje- och gasverksamhet till havs utanför Europeiska unionen.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i minerallagen (1991:45).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om rapportering av olyckor vid olje- och gasverksamhet till havs utanför Europeiska unionen

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/30/EU av den 12 juni 2013 om säkerhet för olje- och gasverksamhet till havs och om ändring av direktiv 2004/35/EG.

Bestämmelser med anledning av direktivets genomförande finns även i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln, i minerallagen (1991:45) och i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Rapportering av olyckor

2 § Ett företag som är registrerat i Sverige ska på begäran av tillsynsmyndigheten rapportera om omständigheterna kring en allvarlig olycka som företaget, eller dess dotterföretag, har varit inblandat i vid olje- eller gasverksamhet till havs utanför Europeiska unionen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldigheten att rapportera om en allvarlig olycka.

Tillsyn

3 § Den myndighet som regeringen bestämmer (tillsynsmyndigheten) utövar tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.

4 § Tillsynsmyndigheten får besluta de förelägganden som behövs för tillsynen.

Ett föreläggande får förenas med vite.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/30/EU av den 12 juni 2013 om säkerhet för olje- och gasverksamhet till havs och om ändring av direktiv 2004/35/EG, i den ursprungliga lydelsen.

Överklagande

5 § Beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2015.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln

Härigenom föreskrivs¹ att 3 § lagen (1966:314) om kontinentalsockeln ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela tillstånd för annan än staten att genom geofysiska mätningar, borrhning eller på annat sätt utforska kontinentalsockeln och att utvinna naturtillgångar från denna.

3 §²

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela tillstånd för annan än staten att genom geofysiska mätningar, borrhning eller på annat sätt utforska kontinentalsockeln och att utvinna naturtillgångar från denna.
Tillstånd får dock inte meddelas till olje- eller gasverksamhet.

Ett tillstånd ska avse ett bestämt område och en viss tid. Ett tillstånd till geologisk lagring av koldioxid behöver dock inte bestämmas till en viss tid.

Regeringen får meddela föreskrifter om att ett visst slag av verksamhet som *avses i* första stycket får bedrivas utan tillstånd.

Regeringen får meddela föreskrifter om att ett visst slag av verksamhet som *det får lämnas tillstånd till enligt* första stycket får bedrivas utan tillstånd.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2015.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/30/EU av den 12 juni 2013 om säkerhet för olje- och gasverksamhet till havs och om ändring av direktiv 2004/35/EG, i den ursprungliga lydelsen.

² Senaste lydelse 2012:431.

3 Förslag till lag om ändring i minerallagen (1991:45)

Härigenom föreskrivs¹ att det i minerallagen (1991:45) ska införas en ny paragraf, 17 kap. 4 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 kap.

4 §

Undersökningstillstånd och bearbetningskoncession får inte meddelas i fråga om olje- eller gasverksamhet till havs.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2015.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/30/EU av den 12 juni 2013 om säkerhet för olje- och gasverksamhet till havs och om ändring av direktiv 2004/35/EG, i den ursprungliga lydelsen.

4 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs¹ att det i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska införas en ny paragraf, 32 kap. 8 a §, och närmast före 32 kap. 8 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

32 kap.

Olyckor vid olje- och gasverksamhet till havs utanför Europeiska unionen

8 a §

Sekretess gäller för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden som har lämnats till en myndighet i enlighet med lagen (2015:000) om rapportering av olyckor vid olje- och gasverksamhet till havs utanför Europeiska unionen, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst femtio år.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2015.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/30/EU av den 12 juni 2013 om säkerhet för olje- och gasverksamhet till havs och om ändring av direktiv 2004/35/EG, i den ursprungliga lydelsen.